

AMU = DAMU + FAMU + HAMU

OPONENTSKÝ POSUDEK vysokoškolské kvalifikační práce

Program: navazující magisterský
Obor: Taneční věda
Jméno studenta: KANTOROVÁ Lenka, BcA.
Název práce: Dramaturgie baletních souborů kamenných divadel na území Čech a Moravy v letech 1918–1948
Vedoucí práce: prof. Mgr. Helena KAZÁROVÁ, Ph.D.
Oponent práce: prof. Mgr. Dorota GREMLICOVÁ, Ph.D.

Text posudku:

Volba tématu

Studentka zvolila pro svou diplomovou práci relativně široké téma, vyžadující zpracování obsáhlé sumy pramenů, což ji ve výsledku vedlo k jeho omezení na tři baletní scény (ND v Praze, ND v Brně a ND moravskoslezské v Ostravě). Práce se záměrem analyzovat jejich repertoárovou strategii a srovnat ji by mohla přinést obohacení dosavadních poznatků o baletním dění u nás. Zároveň časové vymezení spojující několik společensko-politických situací mohlo poskytnout podněty k uvažování o dlouhodobých a okamžitých trendech. V tomto smyslu se téma jeví jako přínosné, rozvíjející dosavadní poznání, a zároveň disponující oporami v již existujících studiích s blízkou tematikou.

Formulace cílů práce, splnění cílů práce

Cíle práce jsou formulovány značně stručně a obecně, deklaruje se v nich záměr studovat „jak v dané době repertoár a výběr titulů fungoval“ a srovnat baletní dramaturgii zvolených tří souborů, ale přístup není dále specifikován. V textu se srovnání fakticky neděje, kromě tabulek u každého titulu rekapitulujících nastudování v jednotlivých divadlech, a chybí i nějaké souhrnné závěrečné srovnání, vycházející ze shromážděných poznatků a jejich typologického rozčlenění.

Volba metodiky zpracování

Jak již bylo naznačeno, nejpodstatnější složkou předložené diplomové práce byla historická metoda, především práce s prameny, a studium příslušné literatury. Studentka nevysvětluje, proč zvolila dané tři baletní soubory ani časové vymezení, neformulovala parametry pro analýzu skladby repertoáru ani kritéria pro srovnání (podobnosti, rozdíly apod.). Textu chybí jednotící myšlenka, jasně formulované badatelské otázky a jim odpovídající metodologické postupy.

AMU = DAMU + FAMU + HAMU

Obsah práce

Obsahově práce zvolené téma nenaplnňuje v řadě složek. Jak již bylo řečeno, typologická analýza a srovnání baletního repertoáru nepřináší. Chybí charakteristika zvolených tří souborů, časové a kulturní zařazení studované problematiky. Hlavním obsahem je tak soupis titulů, v němž se např. u jednotlivých položek fixuje pozornost na obsazení rolí, což je z hlediska dramaturgického víceméně irrelevantní. Postižení jednotlivých titulů chybí dostatečné studium příslušné odborné literatury a vědomí dalších souvislostí, které by mohly napomoci pochopení funkce daného díla ve struktuře repertoáru. Vybraná tři divadla jsou až na výjimky traktována bez vztahu k dalším scénám a baletnímu dění obecně.

V textu se vyskytují poměrně často faktografické chyby a zkreslující informace. Mezi ty závažnější patří pominutí Bergerovy inscenace baletu Coppélie, která byla na repertoáru ND v Praze v letech 1917-1939 (s. 16), autory choreografie baletu Královna loutek v Neues deutsches Theater v Praze byli Josef Hassreiter a Alfred Rathner, ne A. Berger (s. 26), V. Reisinger při premiéře Labutího jezera v Moskvě 1877 uvedl celý balet, ne jen 2. jednání (s. 28). Při interpretování informací získaných z pramenů je někdy patrná neznalost kontextu, např. u Poloveckých tanců se autorka pozastavuje nad tím, že jsou známa jen 3 jména sólistů, aniž si uvědomuje, že víc sólových partů v baletu nebylo (obvykle jen 2, s. 52). Právě v podobných situacích, kterých je v textu řada, je zřetelná nedostatečná orientace v problematice a znalost literatury.

Práce s prameny a zdroji informací (citace, odkazy a poznámky)

Text vychází především ze soupisů repertoáru daných scén, programů včetně online archivních zdrojů. V tomto směru vcelku pokrývá existující materiál. V textu pramenné zdroje nejsou podrobněji charakterizovány, komentována jejich dostupnost a celistvost. Při kritice a analýze pramenů se však zdá být nedostatečné využití literatury včetně vysokoškolských prací. Co se týká odkazů v textu, mnohdy zřejmě chybějí (např. u charakteristiky titulů), poznámkový aparát není obsáhlý.

Struktura a formální úprava práce

Práce má přehlednou formální úpravu, případná nefunkčnost je spíš výsledkem problematické strukturace textu. Obrazová příloha je obsáhlá, její výpovědní hodnota by mohla být větší při promyšlenější formulaci popisků, zdůraznění, co vlastně z hlediska dramaturgického reprezentují.

Snad největším problémem práce je její strukturování a naplnění jednotlivých kapitol, což pak úzce souvisí s obsahovou stránkou textu. Dvě hlavní kapitoly (Tituly, které cestovaly; Tituly, které byly uvedeny jen v jednom z divadel) vzhledem k zvolené vnitřní organizaci (abecední seznam titulů respektive sezóny) neuspořádávají materiál podle nějakých problémových kritérií, jen kupí informace bez logické významové vazby. Výsledný text je nepřehledný, monotónně se v něm opakují podobné informace. Kapitoly Úvod a Závěr nenaplnují svůj účel, některé pasáže z Úvodu by měly spíše místo v Závěru a naopak. Jak už bylo řečeno, jakákoli problémová analýza materiálu chybí, stejně jako srovnání a zobecnění poznatků.

AMU = DAMU + FAMU + HAMU

Stylistická úroveň textu a přesvědčivost argumentace

Text práce je stylisticky chudý, stále se opakují podobné formulace. Některé z nich jsou stylisticky problematické, nevýstižné nebo matoucí. Objevují se nestandardní pojmy (hudební autor místo skladatel). Argumentace je slabá, navíc text spíše konstatuje, než aby analyzoval a vyvozoval nějaké závěry.

Jazyková úroveň textu (gramatika, pravopis)

Text má některé nedostatky zejména v psaní čárek v souvětích, ve vazbách apod. Vyskytují se významově zbytečná slova. Některé opakující se formulace jsou gramaticky chybné (trpný rod – se uvedl místo byl uveden). Názvy institucí jsou uváděny různě nebo neúplně, např. Les Ballet Russes bez určení „de Serge Diaghilev“, u brněnské scény je uváděn název divadelní budovy (v mnoha pravopisných variantách), ne název divadla jako organizace.

Aktuálnost a odborný přínos práce

Diplomová práce Lenky Kantorové zpracovává pozoruhodné téma, mohla by být významným přínosem poznání podoby českého baletu daného období především v jeho vazbě na publikum. Autorka při práci na ní shromáždila reprezentativní sumu informací. Svůj potenciál však text v předložené podobě nenaplní. K tomu by bylo třeba rozšířit a prohloubit práci s literaturou, lépe a promyšleněji interpretovat prameny, vřadit je do kontextů, utřídit poznatky tak, aby mohly vypovídat o skladbě baletního repertoáru, vytvořit typologii baletních titulů, vyvodit závěry. Bylo by třeba restrukturovat text, posílit hledisko tří vybraných souborů (jejich charakteristiky) a uskutečnit na počátku formulované cíle. Ve stávající podobě nesplňuje požadavky na diplomovou práci v oboru taneční věda v řadě parametrů: práce s prameny (třídění, interpretace) a literaturou, metodologie, strukturování textu, obsahová správnost, argumentační přesvědčivost a stylistické a jazykové zpracování.

Otázky k obhajobě:

Celkové hodnocení (*pouze oponent*)

Práci k obhajobě: **nedoporučuji**

Navrhuji hodnocení:

Podpis hodnotitele:

Datum: 9. 6. 2020